

**Nacrt
Prijedlog Zakona broj _____**

**PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NASTALU
USLIJED TERORISTIČKIH AKATA I JAVNIH DEMONSTRACIJA**

PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NASTALU USLIJED TERORISTIČKIH AKATA I JAVNIH DEMONSTRACIJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01. - pročišćeni tekst i 55/01.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Člankom 1. Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", 7/96.) brisan je članak 180. Zakona o obveznim odnosima. Člankom 2. stavkom 1. toga Zakona propisano je da se postupci za naknadu štete pokrenuti po odredbama članka 180. Zakona o obveznim odnosima prekidaju, a stavkom 2. istoga članka propisano je da će se oni nastaviti nakon što se donese poseban propis kojim će se urediti odgovornost za štetu nastalu uslijed terorističkih akata.

U razdoblju od 01. 10. 1978. (stupanja na snagu Zakona o obveznim odnosima objavljenog u "Službenom listu" tadašnje SFRJ broj 29/78.) do 31. 12. 1980. na snazi je bila odredba članka 180. Zakona o obveznim odnosima kojom je bilo propisano da za štetu nastalu smrću ili tjelesnom povredom uslijed akata nasilja ili terora te prilikom javnih demonstracija i manifestacija odgovara društveno-politička zajednica čiji su organi po važećim propisima bili dužni spriječiti takvu štetu.

Ova je odredba bila izmijenjena i dopunjena člankom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Službeni list" broj 39/85. i 46/85.) na način da je odgovornost za štetu (osim do tada propisane odgovornosti za štetu nastalu smrću ili tjelesnom povredom) proširena i na štetu nastalu oštećenjem odnosno uništenjem imovine fizičke osobe. Taj je Zakon stupio na snagu 3. kolovoza 1985. godine, s time da se prema članku 7. toga Zakona odredba članka 2. (kojom je izmijenjen i dopunjen članak 180. Zakona o obveznim odnosima) primjenjivala i na naknadu štete nastale od 01. 01. 1981. godine, tj. prije njegova stupanja na snagu.

Dakle, u vrijeme donošenja Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", 7/96.) kojim je brisan članak 180. Zakona o obveznim odnosima stavkom 1. toga članka bilo je propisano da za štetu nastalu smrću, tjelesnom povredom ili oštećenjem odnosno uništenjem imovine fizičke osobe uslijed akata nasilja ili terora te prilikom javnih demonstracija i manifestacija odgovara društveno-politička zajednica čiji su organi po važećim propisima bili dužni spriječiti takvu štetu. Stavkom 2. istoga članka bilo je propisano da

organizatori, sudionici, podstrekači i pomagači u aktima nasilja ili terora, javnim demonstracijama i manifestacijama koje su usmjerene na podrivanje ustavom utvrđenog društvenog uređenja nemaju pravo na naknadu štete po toj osnovi. Prema stavcima 3. i 4. toga članka društveno-politička zajednica imala je pravo i obvezu zahtijevati naknadu isplaćenog iznosa od osobe koja je štetu uzrokovala, a to je pravo zastarijevalo u rokovima propisanim za zastaru potraživanja naknade štete.

S obzirom da je brisanjem članka 180. Zakona o obveznim odnosima nastala pravna praznina, potrebno je donijeti poseban propis kojim će se urediti odgovornost za štetu nastalu uslijed terorističkih akata. Zbog prekida postupaka pokrenutih na temelju te odredbe, oštećenici su se obraćali Europskom sudu za ljudska prava. Tako je u predmetu Kutić protiv Republike Hrvatske (zahtjev broj 48778/99) taj sud 1. ožujka 2002. donio presudu kojom je utvrdio da je došlo do povrede Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u vezi s pravom podnositelja zahtjeva na pristup sudu jer smatra "da dugo razdoblje tijekom kojega je oštećenicima slijedom zakonodavnih mjera onemogućeno rješavanje njihovih građanskih tužbi u postupku pred domaćim sudovima predstavlja povredu članka 6. stavka 1. Konvencije". Tom presudom, koja je postala konačna 1. lipnja 2002. obvezana je Republika Hrvatska oštećenicima platiti deset tisuća eura na ime nematerijalne štete. Međutim, isplatom dosuđene naknade Republika Hrvatska neće u potpunosti ispuniti svoju obvezu prema članku 46. stavku 1. Konvencije, već treba na temelju te presude provesti određene mjere zakonodavne prirode - potrebno je osigurati mogućnost (pravo na pristup sudu) da se u Republici Hrvatskoj odlučuje o pitanju naknade šteta uzrokovanih terorističkim aktima i time, između ostaloga, omogućiti okončanje već pokrenutih postupaka.

Kako se agresija na Republiku Hrvatsku najočitije manifestirala u vidu umišljajnih fizičkih napada na život i tjelesni (te psihički) integritet ljudi kao i uništavanje, oštećivanje te oduzimanje imovine fizičkih i pravnih osoba valja naglasiti da svi okvirno navedeni akti nasilja (štetne radnje) kojima se uzrokuju različite vrste materijalnih i nematerijalnih šteta ne predstavljaju u pravnom smislu ratne štete samom činjenicom što su počinjene u vremenskom i prostornom kontekstu ratnog stanja.

Budući da su se u Republici Hrvatskoj u istom vremenskom razdoblju javljale i ratne štete i štete nastale terorističkim aktima često su se pojavljivale poteškoće u razlikovanju ratnih šteta od šteta počinjenih terorističkim aktom. Stoga treba naglasiti da se jedna te ista šteta uzrokovana nasiljem kao svojom bitnom odrednicom (npr. oštećenje ili uništenje kuće uslijed podmetnute eksplozivne naprave, palež, pljačka i sl.) može trojako pravno kvalificirati odnosno može imati pravni karakter:

a) klasičnog građanskog (civilnog) imovinskog delikta - kao štetne radnje koja se može počinuti različitim sredstvima (uključivo vatrenim oružjem, eksplozivnim sredstvima itd.) te iz različitih pobuda (osveta, utjerivanje dugova, mafijaški obračun i sl.) u vrijeme mira ali i za trajanja ratnog stanja. Na odgovornost za ovu vrstu šteta primjenjuju se opća pravila obveznog prava o deliktnoj odgovornosti štetnika odnosno odgovorne osobe, a naknada se određuje i dosuđuje za sve vidove i za ukupni obujam štete (tzv. integralna naknada) bez ograničenja.

b) specifičnog građansko pravnog delikta - uobičajeno označenog kao akt terorizma ili nasilja, te nasilja u svezi s javnim demonstracijama i manifestacijama, koji akti također mogu biti počinjeni i u vrijeme rata, a da pri tome ne poprimaju karakter ratne štete. U pogledu ovih

šteta, odgovornost je propisana specijalnim odredbama koje pripadaju kompleksu građanskog odštetnog prava, bilo kao sastavni dio zakona koji uređuju materiju opće odštetne odgovornosti, bilo u formi posebnog zakona. Za ove vrste šteta uobičajen je režim objektivne odgovornosti države, a naknađuju se samo štete zbog smrti odnosno povrede tijela i zdravlja građana do određenog limitiranog iznosa, na principima pravičnosti i solidarnosti.

c) ratne štete u pravom smislu riječi - kao štete u izravnoj uzročnoj vezi s ratnim činom koje se uobičajeno objašnjavaju posljedicom izvanrednog događaja (više sile) a ne lošeg funkcioniranja vojnoobrambenog sustava države, zbog čega vrijedi temeljno pravilo neodgovornosti države za ratnu štetu, sasvim neovisno o tome je li štetu počinila tuđa ili vlastita vojska. Bez posebnih propisa internog prava koji se u toj materiji mogu (ali i ne moraju) donijeti, odgovornost države za ovu vrstu štete ne proizlazi ni iz općih načela građanskog odnosno upravnog prava, a niti iz međunarodnog prava odnosno općih principa pravnog poretka.

Iz naprijed navedenoga proizlazi da svi opisani slučajevi šteta imaju osnovnu sličnost u prirodi štetne radnje koja se svodi na nasilje, ali se vrlo značajno razlikuju u pogledu dodatnih elemenata kao što su npr. oblik i karakteristike nasilja, sredstava izvršenja štetne radnje, motiva i ciljeva nanošenja štete, vremena i mjesta počinjenja te općeg konteksta prilika i događaja u kojima su štetne radnje počinjene. To se značajno pravno reflektira na temeljno pitanje režima odštetne odgovornosti - pretpostavke odgovornosti, razloge oslobođenja od odgovornosti, obujma, oblika i visine odštete, odgovorne osobe i sl.

Upravo stoga, zbog postojeće pravne praznine, u interesu pravne sigurnosti i zaštite prava oštećenika neophodno je na normativnom planu precizno urediti osnovna pitanja u svezi s ovom materijom.

Iz relevantnih međunarodnih dokumenata - Deklaracije Ujedinjenih naroda o osnovnim načelima sudbenosti prema žrtvama zločina i zloporabe vlasti, prihvaćena od Glavne skupštine Ujedinjenih naroda rezolucijom 40/34. od 29. studenoga 1985. (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) i Europske konvencije o obeštećenju žrtava nasilja Vijeća Europe od 24. studenoga 1983. (European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes), izviru osnovna načela normativnog uređenja ove materije, i to:

1. žrtve terorističkih ili s njima izjednačenih akata nasilja imaju temeljno pravo na brzo i pravično obeštećenje od države na čijem je području štetna radnja počinjena,
2. odgovornost države je objektivna - bez obzira na krivnju, s time da država ovdje ne odgovara zbog protupravnosti vezane uz propust u sprječavanju štetne radnje, nego na principima solidarnosti, pravičnosti i ravnomjernog snošenja javnog tereta,
3. naknađuju se samo pretrpljene štete zbog smrti i tjelesnih povreda (odnosno narušavanja fizičkog ili psihičkog integriteta oštećenika) te obeštećenje ima za cilj nadoknaditi štete zbog izgubljene zarade, troškova liječenja, troškova pogreba i izgubljenog uzdržavanja a potom i izravno neimovinske štete - fizički bolovi, strah, duševni bolovi zbog umanjenja životne aktivnosti, zbog nagrđenja i sl.,

4. isključena je naknada za štete na imovini ali se s tim u svezi zabranjuje osigurateljima da iz ugovora o osiguranju imovine isključuju štete iz terorizma kao osigurane rizike,

5. odštetna odgovornost je ograničena ne samo u pogledu obujma šteta koje se naknađuju nego je i visina nadoknade kvantitativno ograničena (limitirana) stanovitim propisanim apsolutnim iznosima ili pak utvrđenim maksimalnim brojem prosječnih mjesečnih plaća u državi po jednom štetnom događaju ili po jednom oštećeniku,

6. država nakon izvršene isplate naknade ima pravo na subrogaciju u prava oštećenika prema trećima,

7. visina odštete može biti ovisna o imovnom stanju oštećenika te njegovu ponašanju u vrijeme počinjenja štetne radnje a posebice može biti i sama naknada uskraćena ako bi njezina isplata bila suprotna javnom poretku, razlozima morala ili osjećaju pravde.

U svrhu definiranja akata terora valja naglasiti da su njihova osnovna obilježja:

- primjena nasilja, masovno ili pojedinačno i ostalih postupaka praćenih u pravilu okrutnostima i svirepošću a sve u namjeri izazivanja straha, užasa i osjećaja osobne nesigurnosti građana,
- političke pobude, odnosno politička pozadina i to naročito kod pojedinačno izvršenog akta nasilja.

Uz navedena dva konstitutivna obilježja akata terora fakultativno - kao obilježja dopunske naravi, pojavljuju se i sljedeće karakteristike:

- vrlo često nasumce odabiranje žrtve,
- vrlo često izvršenje u ime i po nalogu neke terorističke organizacije.

U pogledu štetnih radnji i šteta počinjenih nasiljem u svezi s javnim demonstracijama i manifestacijama, za napomenuti je da manifestacija predstavlja javni masovni nastup zbog izražavanja stanovitog odobravanja, solidarnosti i prosvjeda, dok demonstracija predstavlja javno izražavanje stanovitog društvenog raspoloženja, zahtjeva i pretežno negodovanja političke naravi putem priređivanja javnih skupova, povorki i slično. Bitno obilježje i jedna od pretpostavki odgovornosti države za štetu nastalu prilikom demonstracija i manifestacija je njihovo odvijanje na javnim mjestima - trgovima, ulicama i sl., a takav zahtjev proizlazi i iz činjenice da su demonstracije događaji koje država drži pod svojim nadzorom. Osobito je značajno da se štetama od manifestacija i demonstracija mogu smatrati samo one štete koje su prouzročene djelovanjem mase njihovih sudionika dakle koje su u uskoj uzročnoj vezi s njima.

Slijedom navedenoga predloženim se Zakonom uređuje odgovornost za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja poduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osjećaja nesigurnosti građana, te uslijed demonstracija i drugih oblika masovnog izražavanja raspoloženja na javnim mjestima na način da za tu štetu odgovara Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti, ravnomjernog snošenja javnog tereta te pravičnog i brzog obeštećenja. Oštećenik bi imao pravo samo na naknadu štete koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja i to do 60 % iznosa utvrđene štete, s tim da mu ukupna šteta ne može biti naknađena u iznosu većem od 350.000,00 kuna.

Ovakvo je rješenje u skladu s naprijed navedenim međunarodnim dokumentima i opredjeljenjima zapadnoeuropskih zemalja pri naknadi štete nastale uslijed terorističkih akata.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba ovoga Zakona zahtijevat će dodatna sredstva koja će trebati osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske. Međutim, visinu ovih sredstava nije moguće predvidjeti, jer se radi o izvanugovornoj odgovornosti Republike Hrvatske za štetu počinjenu aktima terora, javnim manifestacijama i demonstracijama i to samo za štetu koja je posljedica smrti, tjelesne povrede i oštećenja zdravlja, za koju je visina nadoknade predloženim Zakonom kvantitativno ograničen. Stoga će se tek u postupku utvrđivanja štete, odnosno njezina naknađivanja moći utvrditi radi li se doista o šteti počinjenoj tim radnjama, a potom i visina nadoknade te štete.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona dan je u obliku Prijedloga zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija.

PRIJEDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NASTALU USLIJED TERORISTIČKIH AKATA I JAVNIH DEMONSTRACIJA

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje odgovornost za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja poduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osjećaja nesigurnosti građana te uslijed demonstracija i drugih oblika masovnog izražavanja raspoloženja na javnim mjestima (u daljnjem tekstu: šteta).

1. Odgovornost za štetu

Članak 2.

Za štetu iz članka 1. ovoga Zakona odgovara Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti, ravnomjernog snošenja javnog tereta te pravičnog i brzog obeštećenja.

Članak 3.

Obveza naknade štete po ovom Zakonu postoji neovisno o tome je li štetnik utvrđen, kazneno progonjen ili oglašen krivim.

Članak 4.

Oštećenicima u smislu ovoga Zakona smatraju se osobe kojima je šteta nanesena kao i osobe kojima je šteta uzrokovana sprječavanjem štetne radnje ili pružanjem pomoći žrtvama.

Članak 5.

(1) Pravo na naknadu štete nemaju oštećenici koji su uzrokovali štetu sudjelovanjem u organiziranju, izvršenju, poticanju, pomaganju ili pripremanju štetne radnje, oštećenici koji su neovisno o konkretnoj štetnoj radnji pripadnici terorističke organizacije, odnosno skupine koja je uzrokovala štetu, niti osobe koje su neopravdano uskratile obavijesti važne za sprječavanje i uhićenje počinitelja.

(2) Pravo na naknadu štete po ovom Zakonu nemaju niti osobe koje su po službenoj ili radnoj dužnosti sudjelovale u sprječavanju ili otklanjanju posljedica štetne radnje, ako im je šteta nastala uslijed sprječavanja ili otklanjanja štetne radnje.

(3) Ne postoji pravo na naknadu štete ako osobito opravdani razlozi ukazuju da bi davanje naknade bilo u očitoj suprotnosti s načelima morala ili pravičnosti.

Članak 6.

Strane osobe imaju pravo na naknadu štete pod uvjetom uzajamnosti.

Članak 7.

Opći propisi obveznog prava o odgovornosti za štetu primijenit će se ako nisu u suprotnosti s odredbama i ciljem ovoga Zakona.

Članak 8.

(1) Oštećenik ima pravo samo na naknadu one štete koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja.

(2) Oštećenik ima pravo na naknadu 60 % iznosa utvrđene štete, s tim da mu ukupna šteta ne može biti naknađena u iznosu većem od 350.000,00 kuna.

(3) Isplatom naknade štete iz stavka 2. ovoga članka prelaze na Republiku Hrvatsku, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva oštećenikova prava prema štetniku, osiguratelju ili Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

Članak 9.

Osiguratelji ne smiju iz kruga osiguranih rizika isključiti štete iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 10.

(1) Zahtjev za naknadu štete oštećenik podnosi Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

(2) Izvansudska nagodba o naknadi štete sklopljena između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i oštećenika ima snagu ovršne isprave.

(3) Ako ne prihvati ponudu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za sklapanje izvansudske nagodbe, odnosno ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u roku od 60 dana ne odluči o podnesenom zahtjevu, oštećenik može svoje pravo na naknadu ostvarivati u postupku pred nadležnim sudom.

(4) Sudski postupci radi ostvarivanja naknade štete su žurni.

2. Prijelazne i završne odredbe

Članak 11.

Sudski postupci radi naknade štete prekinuti odredbom članka 2. stavka 1. Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 7/96.) nastavit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.

(1) Ako je zastarijevanje naknade štete počelo teći prije 3. veljače 1996., ono nastavlja teći nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, a vrijeme koje je isteklo prije zaustavljanja računa se u zakonom određeni rok za zastaru.

(2) Ako je šteta nastala nakon 3. veljače 1996. zastarijevanje počinje teći od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se na štete nastale nakon 17. kolovoza 1990.

**OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA
ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NASTALU USLIJED TERORISTIČKIH
AKATA I JAVNIH DEMONSTRACIJA**

Članak 1.

Ovom se odredbom određuje predmet ovoga Zakona - njime se uređuje odgovornost za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja poduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osjećaja nesigurnosti građana te uslijed demonstracija i drugih oblika masovnog izražavanja raspoloženja na javnim mjestima.

Članak 2.

Sukladno odrednicama i načelima koja izvire iz relevantnih međunarodnih dokumenata - Deklaracije Ujedinjenih naroda o osnovnim načelima sudbenosti prema žrtvama zločina i zlouporabe vlasti, prihvaćena od Glavne skupštine Ujedinjenih naroda rezolucijom 40/34. od 29. studenoga 1985. (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) i Europske konvencije o obeštećenju žrtava nasilja Vijeća Europe od 24. studenoga 1983. (European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes), člankom 2. predloženoga Zakona propisuje se da za štetu iz članka 1. odgovara Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti, ravnomjernog snošenja javnog tereta te pravičnog i brzog obeštećenja. Odgovornost države je objektivna - bez obzira na krivnju, s time da država ovdje ne odgovara zbog protupravnosti vezane uz propust u sprječavanju štetne radnje, nego na principima solidarnosti, pravičnosti i ravnomjernog snošenja javnog tereta.

Članak 3.

Ovom se odredbom propisuje da obveza naknade štete postoji neovisno o tome je li štetnik utvrđen, kazneno progonjen ili oglašen krivim. Takvo je rješenje sadržano i u članku 2. stavku 2. spomenute Konvencije.

Članak 4.

Člankom 4. predloženoga Zakona propisuje se tko se smatra oštećenima u smislu ovoga Zakona - to su osobe kojima je šteta nanescena kao i osobe kojima je šteta uzrokovana sprječavanjem štetne radnje ili pružanjem pomoći žrtvama.

Članak 5.

Tko nema pravo na naknadu štete prema odredbama ovoga Zakona propisano je člankom 5. predloženoga Zakona - ovakva su rješenja sadržana i u članku 8. stavcima 2. i 3. naprijed navedene Konvencije.

Članak 6.

Ovom se odredbom propisuje da je uvjet uzajamnosti pretpostavka za naknadu štete stranim osobama.

Članak 7.

Prema članku 7. predloženoga Zakona supsidijarno će se (ako nisu u suprotnosti s odredbama i ciljem ovoga Zakona) primjeniti opći propisi obveznog prava o odgovornosti za štetu.

Članak 8.

Stavkom 1. članka 8. predloženoga Zakona propisuje se ograničenje odštetne odgovornosti u pogledu obujma šteta koje se naknađuju - Republika Hrvatska je dužna oštećeniku naknaditi samo onu štetu koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja (odnosno narušavanja fizičkog ili psihičkog integriteta oštećenika) - obeštećenje ima za cilj nadoknaditi štete zbog izgubljene zarade, troškova liječenja, troškova pogreba i izgubljenog uzdržavanja a potom i izravno neimovinske štete - fizički bolovi, strah, duševni bolovi zbog umanjenja životne aktivnosti, zbog nagrđenja i sl.

Stavkom 2. ovoga članka propisuje se i kvantitativno ograničenje visine nadoknade štete - oštećenik ima pravo na naknadu 60 % iznosa utvrđene štete, s tim da mu ukupna šteta ne može biti naknađena u iznosu većem od 350.000,00 kuna. Mogućnost kvantitativnog ograničenja naknade štete predviđena je i člankom 5. naprijed navedene Konvencije.

Stavkom 3. propisuje se da država nakon izvršene isplate naknade ima pravo na subrogaciju u prava oštećenika prema trećima (prema štetniku, osiguratelju ili Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje).

Članak 9.

Ovom se odredbom propisuje da osiguratelji iz kruga osiguranih rizika ne smiju isključiti štete iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 10.

Zahtjev za naknadu štete oštećenik treba podnijeti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Ako su ispunjene pretpostavke propisane stavkom 2. ovoga članka izvansudska nagodba o naknadi štete sklopljena između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i oštećenika ima snagu ovršne isprave.

Ako ne prihvati ponudu za sklapanje izvansudske nagodbe ili ako se u roku od 60 dana ne odluči o podnesenom zahtjevu, oštećenik može svoje pravo na naknadu ostvarivati u postupku pred nadležnim sudom. Također se propisuje da su sudski postupci radi ostvarivanja naknade štete žurni.

Članak 11.

Predloženom odredbom članka 11. propisuje se da će se sudski postupci radi naknade štete prekinuti odredbom članka 2. stavka 1. Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 7/96.) nastaviti po odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.

Ovim se odredbama propisuje zastoj zastarijevanja u slučajevima kada je šteta nastala prije stupanja na snagu ovoga Zakona. Time se omogućava ostvarivanje prava onim oštećenicima koji nisu sudskim putem zahtijevali naknadu štete nastale prije 3. veljače 1996. godine ako zastara do tada nije nastupila, a i onima kojima je šteta nastala nakon toga datuma, ali zbog postojanja pravne praznine nisu mogli ostvariti svoja prava.

Članak 13.

Propisuje se da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjivao bi se na štete nastale od 17. kolovoza 1990.